

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

708

Szerző:

Cím:

Román őrség a magyar
muzeumokban

Forrás:

Magyarország

Bp.

(Helv)

1919. XI. 19

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

Román őrség a magyar muzeumokban

El akarták vinni az erdélyi vonatkozású régiségeket — Teherautók a Nemzeti Múzeum udvarán — Bandholz tábornok közbelépése

Budapest, november 18.

(A Magyarország tudósítójától.) A fővárosunkat negyedfél hónapig megszállva tartott román csapatok körültekintése muzeumainkra is kiterjedt. Mindjárt bevonulásuk után hírek keringtek arról, hogy a románok igényt tartanak műkincseink egy részére. Köztudomású volt, hogy a muzeumokat mindenütt román őrség szállotta meg, a posztoknak szigorú parancsuk volt, hogy a muzeumokból semmit sem szabad kivinni. A magyar műbarátok és a hazafias közönség érthető izgalommal várta műtárgyaink sorsát, s aggódva gondolt arra az eshetőségre, hogy a magyarság értékes s nagy gonddal megszervezett kulturintézeteinek jelentékeny kárt fog okozni az idegen hatalom.

A románok távozása után érdeklődtünk a Szépművészeti és a Nemzeti Múzeum igazgatóságánál, hogy mi történt a muzeumokban a román megszállás alatt. Az elmondottak mindenben igazolták a fővárosban keringő híreket:

A Szépművészeti Múzeumban már a megszállás első napjaiban megjelent a román őrség. Nemsokára bizottság kereste föl Petrovics Elek igazgatót, és a múzeum leltárát kérte. Petrovics kijelentette, hogy átvizsgálás céljából rendelkezésükre bocsátja a leltárt, de ragaszkodott hozzá, hogy a vizsgálat az ő jelenlétében a múzeum helyiségei-

ben történjék meg és semmiképpen sem engedje meg a bizottságnak, hogy a leltárt magukkal vigyék. Ez a kategorikus álláspont ugyánslíz megette jótékony hatását, mert a románok megelégedtek a helyszíni vizsgálattal, s utána ők maguk készítettek néhány hevenyészett jegyzetet a múzeum műtárgyaitól. Ezenkívül a Szépművészeti Múzeum semmilyen zaklatásnak nem volt kitéve a megszállás alatt, csupán az idegen őrséggel járó kellemetlenséget kellett elviselnie.

A Nemzeti Múzeum már nem volt olyan szerencsés helyzetben. A románok különösen az általuk megszállt, főleg az erdélyi területekre vonatkozó régiségekkel szemben állítottak föl követeléseket.

Egy napon már ládákat is szábitottak a Nemzeti Múzeum udvarára és felszólították Fejérfataky László igazgatót, hogy az általuk kijelölt régiségeket és műemlékeket adják át nekik.

Különösképpen a Nemzeti Múzeumban őrzésre helyezett „letételeket” követelték. A románok első erdélyi betörésekor ugyanis az erdélyi muzeumok műkincseiket felküldték a Nemzeti Múzeumnak, ahol elismervény ellenében elhelyezték. Ezeknek a vidéki muzeumoknak legnagyobb része magán- vagy egyházi tulajdonban van, s a múzeum igazgatósága nekik felelős a műtárgyak sorsáért. A románok azt ígérték, hogy ezeket a tárgyakat ők visszaadják a megillető tulajdonosnak, de mindezek ellenére az igazgatóság nem volt hajlandó kiadni őket.

Mint értesülünk, Pekár Gyula miniszter akkor kijelentette a románoknak, hogy ha akarják, akkor törjék fel a raktárakat, de a Nemzeti Múzeum nem

hajlandó semmit sem önként átadni. Ekkor már Serbescu tábornok egy egész teherautó osztaggal volt itt a Múzeumban, Pekár Gyula erőlyes kijelentésére azonban gondolkodóba esett. A miniszter ekkor értesítette az antant-missziókat a románok eljárásáról. Az antant-missziók aznap elnöke

Bandholz amerikai tábornok erre rögtön a helyszínére sietett, a raktárakat, melyekben az erdélyi muzeumok műkincseit elhelyezték, lepecsételtette és a kulcsokat magához vette.

Örömmel jelenthetjük tehát, hogy muzeumainkat a megszállás alatt semmi kár nem érte, de azt, melyek hiúsának iz ezzel régebben magyar területen. A jelek tehát arra mutatnak, hogy az erdélyi, illetőleg megszállt területek műkincsei is hasonló elbánásban részesülnek.

Minden esetre reménységre ad okot az, hogy e pillanatban műkincseink hiánytalanul birtokunkban vannak. Ezért az egész magyar társadalom köszönete illeti meg Bandholz tábornokot és ugyancsak szintén Pekár Gyulát is, aki erőlyes és férfias fellépésével érte el azt, hogy muzeumaink felett egyelőre legalább nyomtalanul múlt el a megszállás ideje.

Visszavonuló román hadsereg semmit sem vitt magával. Ez azonban még nem jelenti azt, hogy muzeumaink állományát továbbra sem fogja semmi bántódás sem érni. Amint velünk közlik, a mi békeszerződésünknek is lesz egy, a műtárgyakra vonatkozó pontja. A románok minden valószínűség szerint követelésekkel fognak fellépni, éppen úgy, amint azt az osztrákok megtették. Hogy ezeknek a követeléseknek mi lesz az eredménye, arra csak az osztrák békeszerződés analógiájából következtethetünk. Az osztrák szerződés ugyanis Auszriának itéli azokat az osztrák vonatkozó műtárgya-